

multige Præcautioner, saaledes at de ikke synderligt behøve at udvikle deres Næringsdrift, kommer til det urigtige Resultat. Det er kun ved Anstrengelse, det rette Resultat opnaaes; det indrømmer jeg; men det er en Anstrengelse, jeg troer, at Staten kan fordre af alle sine Borgere, og derfor mener jeg, at man vel bør overveie, hvilken Indflydelse, hvilken Betydning det hele Spørgsmaal om Malingen har paa den hele Kornproduktion.

Orsted: Det vil fremgaae saavel af det, jeg forhen særligt har yttret angaaende § 2, som af mine almindelige Betragtninger om Møllernes Retstilstand, og om det aldeles Utilraadelige i at berøve dem deres ved Lovene sikrede Ret, det vil deraf fremgaae, siger jeg, at jeg er aldeles enig med Udvalget, forsaavidt det vil, at Ordet „Næringsdrift“ skal udgaae. Naar en æret Taler nylig har udbredt sig over det Vigtige her i Landet i en forædlet Meelproduktion, da er det Noget, som vistnok Ingen vil modsigge; men jeg antager det aldeles ikke for afgjort, ikke engang i mindste Maade sandsynligt, at Meelproduktionen vil forbedres ved en saadan Lov som den her omhandlede. Den større Udvikling af Møllevæsenet, som er foregaaet i de senere Tider, har efterhaanden ogsaa trængt sig herind, og der er Møller nok og Afgang nok, ogsaa efter de gjældende Regler til at kunne anlægge nye Møller, og disse Forbedringer ville blive iværksatte, uden at man derfor behøver at berøve de nuværende Møllere de dem tilkommende Rettigheder. At Møllerne i høi Grad ville blive prisgivne, naar Enhver skal have Lov til at male til sit Næringsbrug, er nok tilstrækkeligt oplyst. Hvad de Betragtninger angaaer, som ere fremførte med Hensyn til den nuværende Tingenes Tilstand, da er det vel ganske klart, at der ikke kan være Noget ivæien for, at en Brænde- viinsbrænder, Bager eller hvilken som helst anden Børgere i en Kjøbstad kan faae Bevilling til at anlægge Mølle enten til særligt Forbrug for sig eller ogsaa til Benyttelse i at formale for Andre; thi i Kjøbstæderne eksisterer der jo ikke nogen Møllestyd, der eksisterer ikke der de Adkomster, som gjøre, at Møllerne paa Landet have en Ret til at fordre, at den Kreds, hvori de efter deres Møllers Beliggenhed kunne for-

mode at faae Næring, ikke vilkaarligt indskrænktes. Hvad der hidtil har gjort, at saadanne Bevillinger ikke have været at faae, er Consumtionen, og i det Dieblik, Consumtionen ophørte, er der jo ikke den mindste Hindring fra Lovgivningens Standpunkt for, at der kan gives Bevillinger som de omhandlede. Om der ikke kunne være andre Hensyn, som derved kunne komme i Betragtning, skal jeg ikke indlade mig paa. Forsaavidt derimod Landet angaaer, troer jeg virkelig ikke, at det kan stemme med Lovgivningen, eller at det nogenstunde har været Tilfældet, at man der har givet Nogen en Bevilling til at male til sit Næringsbrug. Den høitærede Indenrigsminister mener ogsaa, at en saadan Bevilling blot kunde begrundes ved Mølletrang, idet man skulde betragte det som Mølletrang, naar man ikke kunde faae malet til eget Næringsbrug ved Møllerne. I Loven blev der neppe ved Mølletrang tænkt paa den Forlegenhed, der kunde opstaae for et enkelt Næringsbrug derved, at det ikke kunde faae malet saa hurtigt som muligt, men der var taget mere Hensyn til den almindelige Forlegenhed, Befolkningen kunde komme i derved, at der ikke blev malet med behørig Hurtighed paa Møllerne; men i alt Fald, hvis der skal tages Hensyn til Mølletrang, maa det være givet, at de øvrige Møller ikke besørge Malingen tilstrækkeligt, og da maatte jo ifølge Lovudkastets Principer de tilstødende Møllere have Lov til at udvide deres Møller saaledes, at de kunde besørge Malingen. Altsaa kunde dermed ikke bestaae en almindelig Frihed til at anlægge Mølle for sit Næringsbrug. Forsaavidt der er talt om Sædegaardseierne, som, forsaavidt de havde Privilegium til at anlægge Brænderier, maatte have denne Ret, saa har den ærede Ordfører oplyst, at der derom eksisterer en Proces, som ikke er afgjort. Herom er mig ellers Intet bekendt, men jeg veed, at der staaer i Forordningen, at Sædegaardseierne have Lov til at male til eget og Gaardens Brug, og jeg troer ikke, at derunder kan indbefattes Formaling til et Næringsbrug, som maatte være besvilget Sædegaardens Besidder; dog vil jeg tilstaae, at Sagen er noget tvivlsom. Forsaavidt derimod Udvalget mener, at Paragraphen